

ΟΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ ΚΕΡΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΜΕ "ΕΠΩΝΥΜΟ"

Ιστορικό, κύρια χαρακτηριστικά, καλλιεργητική αξία, εξάπλωση

Στο συγκεκριμένο άρθρο αναγράφεται για πρώτη φορά στην ελληνική βιβλιογραφία η ιστορική αναδρομή των ποικιλιών κερασιάς της Κεντρικής Μακεδονίας που εντοπίστηκαν και διαδόθηκαν τον αιώνα που μας πέρασε στη χώρα μας. Είναι οι ποικιλίες κερασιάς με "επώνυμο" και τα ονόματα των ανθρώπων που τις πρωτοεντόπισαν και έδωσαν το όνομά τους σε αυτές. Εξετάζονται οι "νεοφανείες" κατά τον εικοστό αιώνα τοπικές ποικιλίες κερασιάς της Κεντρικής Μακεδονίας, κυρίως από την ιστορική πλευρά τους και γίνεται προσπάθεια ικνηλάτισης και ταυτοποίησης αυτών.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΗΣ

ΕΛ.Γ.Ο. «ΔΗΜΗΤΡΑ», Ινστιτούτο Γενετικής Βελτίωσης και Φυτογενετικών Πόρων, Τμήμα Φυλλοβόλων Οπωροφόρων Δένδρων Νάουσας.

Εργάτριες χειρωνακτικής διαλογής κερασιών σε χώρο συγκέντρωσης του Αγροτικού Συνεταιρισμού Ροδοχωρίου Νάουσας (ο οποίος δεν υφίσταται πλέον) την δεκαετία του 1970. Φωτογραφία: Χαράλαμπος Σιαμιδής (Λυράρης).

1. Εισαγωγή

Η κερασιά εμφανίζεται στη χώρα μας από αρχαιότατων χρόνων, γεγονός που συνηγορεί στην καλλιέργεια του είδους σε όλη την επικράτεια, ακόμη και στα νησιά μας. Μέσα στο πέρασμα του χρόνου, αναδείχθηκαν ομογενοποιημένοι σε χαρακτηριστικά πληθυσμοί δένδρων ως ποικιλίες ή εντοπίστηκαν ξαφνικά τυχαία σπορόφυτα που απέκτησαν χαρακτηριστικά ποικιλίας ή εισήχθησαν από το εξωτερικό αξιόλο-

γες ποικιλίες και προσέλαβαν ιδιαίτερα και εξαιρετικά καλλιεργητικά χαρακτηριστικά στα κατά τόπους μικροκλίματα, με αποτέλεσμα να εμφανιστεί πλήθος τοπικών ποικιλιών, συνήθως με ονομασία τοπωνυμίων (π.χ. Κηφισιάς, Αρκαδίας, Χίου, κ.ά.) που μπορεί να συνοδεύονταν με κάποιο χαρακτηριστικό του καρπού (π.χ. Τραγανά Κομοτηνής, Μαύρο Τριπόλεως, Πρώιμο Κολινδρού, κ.ά.).

Κάποιες όμως νεότερης χρονικά εμφάνισης τοπικές ποικιλίες, ονομάστηκαν από το όνομα αυτού που τις εντόπισε ή διέδωσε. Στο παρόν πόνημα θα γίνει λόγος για τις ποικιλίες με "επώνυμο" της Κεντρικής Μακεδονίας και ιδιαίτερα των περιοχών του άξονα Πέλλας-Ημαθίας, που αποτελεί και την κυριότερη περιοχή καλλιέργειας κερασιάς στην Ελλάδα.

2. Ποικιλίες προερχόμενες από την Π.Ε. Πέλλας

2.1. Μπακιρτζέικα

Η ποικιλία οφείλει το όνομά της στον αγρότη από τον Άγρα Έδεσσας κ. Αναστάσιο Μπακίρτση (διαδόθηκε όμως από το τότε Ινστιτούτο Φυλλοβόλων Δένδρων ελαφρώς παρεφθαρμένα ως Μπακιρτζέικα), ο οποίος πρώτος αντιλήφθηκε την καλλιεργητική της αξία και την εμπορική δυναμική που θα μπορούσε να έχει. (Εικ. 1).

Ιστορικό: Τη δεκαετία του 1930 ο Έδεσσιός γεωπόνος Αναστάσιος Γαζέπης έκανε δώρο ένα δενδρύλλιο κερασιάς, προερχόμενο από την Ιταλία, στον αγρότη από τον Άγρα Πέλλας Κωνσταντίνο Πάσκα, ο οποίος το εγκατέστησε στον κήπο του μαζί με άλλα δένδρα της ποικιλίας Τραγανά Εδέσσης. Ο κληρονόμος του κ. Πάσκα, Τρύφων Πέτκος, στα επόμενα χρόνια συγκόμιζε τους καρπούς του συγκεκριμένου δέντρου νωρίτερα, μαζί με τα Τραγανά Εδέσσης, σε ελαφρώς άγουρη κατάσταση, νομίζοντας ότι πρόκειται για άρρωστο δένδρο. Ο κάτοχος του γειτονικού κήπου Αναστάσιος Μπακίρτσης παρατήρησε τη δεκαετία του 1950 ότι πρόκειται για διαφορετική ποικιλία από την Τραγανά Εδέσσης, την πολλαπλασίασε για δοκιμαστικούς λόγους στην αρχή και κατόπιν την εγκατέστησε σε δικούς του αγρούς, πείθοντας και τον εξάδελφό του Ιωάννη Μπακίρτση να κάνει το ίδιο. Η ποικιλία δεν βρήκε στην αρχή καλή αποδοχή από το εγχώριο εμπορικό δίκτυο. Στα μέσα της δεκαετίας του 1970 όμως εστάλησαν εξαγωγή στη Γερμανία (Μόναχο) από τον συνεταιρισμό Έδεσσας-Σκύδρας, 1.000 τελάρα ποικιλίας Μπακιρτζέικα, υπό την ευθύνη των Αναστάσιου και Ιωάννη Μπακίρτση. Η παρτίδα αυτή βρήκε μεγάλη αποδοχή και πωλήθηκε κατά ένα μάρκο / κιλό ακριβότερα από τα κεράσια των άλλων ποικιλιών. Αυτή η κίνηση καθιέρωσε την ποικιλία Μπακιρτζέικα στη συνείδηση των κερασοπαραγωγών ως μια ξεχωριστή ποιοτική ποικιλία με εξαγωγική δυναμική (έγινε και τηλεοπτικό θέμα στο κανάλι YENEΔ της εποχής) και η διάδοσή της για καλλιέργεια στην περιοχή έγινε ραγδαία.

Ικνηλάτιση / χαρακτηρισμός ποικιλίας: Ως ονομασία της ποικιλίας του αρχικού Ιταλικού δενδρυλλίου έφτασε στις μέρες μας να λέγεται ότι είναι η ποικιλία Verona, που μάλλον πρόκειται για την παλιά ποικιλία Durone di Verona. Κατόπιν έρευνάς μας (σε Ιταλικές πηγές και γεωπόνους) δεν βρέθηκε Ιταλική ποικιλία με όνομα σκέτο Verona, αντιθέτως βρέθηκε η Bianca di Verona που είναι γαλανή (ωχροέρυθρη), η Marasca di Verona που είναι ποικιλία βυσσινιάς και η Durone di Verona που πιθανολογούμε ότι πρόκειται για την εν λόγω ποικιλία (βάσει και φαινολογικών χαρακτηριστικών).

Συνώνυμες ονομασίες: Μπακιρτζή, Μπακιρτσέικα, Μπακιρτσή, Άγρα, Πέλλα, Όψιμο Τραγανό Εδέσσης-Άγρα, Μπακίρια.

Κύρια χαρακτηριστικά: Πρόκειται περί ζωηρής, παραγωγικής, τραγανής, μεγαλόκαρπης ποικιλίας (10,1 g κατά μέσο όρο από αξιολογήσεις του Τ.Φ.Ο.Δ.Ν.). Συγκομίζεται όταν ο χρωματισμός του καρπού είναι λαμπρός κόκκινος, πριν γίνει πιο σκούρος, επειδή μαλακώνει. Σε πολύ ορεινές περιοχές μπορεί να συγκομιστεί και οψιμότερα, στο στάδιο του σκούρου κόκκινου χρωματισμού, χωρίς επιπτώσεις στην τραγανότητα. Έχει τρομερές αντοχές στην αποθήκευση στους ψυκτικούς χώρους, γεγονός που την καθιστά πολύ ελκυστική για τους εμπόρους. Το κύριο γευστικό χαρακτηριστικό του καρπού είναι η ξυνοπικρόγλυκη (πικάντικη θα λέγαμε) γεύση του, που τον καθιστά ανάρπαστο στις αγορές της Κεντρικής Ευρώπης, επειδή οι γευστικές προτιμήσεις αυτών των λαών δεν συνάδουν με τα πολύ γλυκά.

Εικ. 1: Αναστάσιος Μπακίρτσης (1927-2002).

Καλλιεργητική αξία / Εξάπλωση: Η ποικιλία εξαπλώθηκε ραγδαία μετά την καλλιεργητική αποδοχή της, ιδιαίτερα τις δεκαετίες του 1980 και 1990, στα ορεινά της Έδεσσας και σε άλλες περιοχές της Πέλλας και Ημαθίας αργότερα. Σήμερα όμως έχει μειωμένη δυναμική φυτεύσεων και καλλιεργητική συρρίκνωση λόγω προβλημάτων καρπόδεσης που εμφάνισε σε πολλές πεδινές και ημιορεινές περιοχές, που αποδίδονται σε διάφορες πιθανές αιτίες όπως π.χ. η κλιματική αλλαγή ή λόγω της εισαγωγής νέων, εμπορικών, αξιολογών οψιμων ποικιλιών. Παρ' όλα αυτά συνεχίζει να διατηρεί κάποια καλλιεργητική και εμπορική αξία, κυρίως εξαιτίας της εξαιρετικής ανταπόκρισής της στη συντήρηση σε ψυκτικούς θαλάμους (για τον εμπορικό κόσμο) και της ιδιαίτερης γεύσης του καρπού (για το καταναλωτικό κοινό που έχει τέτοιες γευστικές προτιμήσεις).

Εικ. 1α, 1β: Καρποί ποικιλίας Μπακιρτζέικα.

2.2. Τσολακέικο

Η ποικιλία οφείλει το όνομά της στον αγρότη από τους Σαρακηνούς Πέλλας κ. Χρήστο Τσολάκη, ο οποίος την επισήμανε τυχαία σε ιδιόκτητο αγρό του. (Εικ. 2)

Ιστορικό: Τη δεκαετία του 1980, ο ιδιώτης денδροκόμος Χρήστος Τσολάκης σε οπωρώνα του στο Λουτράκι Αριδαίας, επισήμανε μία ιδιαίτερη εκβλάστηση από υποκείμενο σπορόφυτο αγριοκερασιάς, πάνω στο οποίο ήταν εμβολιασμένη η ποικιλία Τραγανά Εδέσσης. Θα πρέπει να σημειωθεί σ' αυτό το σημείο, ότι αποτελεί συνήθη τακτική στα ορεινά της Αλμωπίας, να αφήνεται να αναπτυχθεί μία εκβλάστηση από τα υποκείμενα σπορόφυτα αγριοκερασιάς, για λόγους υποβοήθησης της επικονίασης, μιας και τα άνθη αγριοκερασιάς επικονιάζουν καλά όλες τις ποικιλίες με τις οποίες συνανθίζονται. Παρατηρήθηκε λοιπόν ότι μια τέτοια εκβλάστηση παράγαγε καλύτερους καρπούς από την υπερκείμενη καλλιεργούμενη εμβολιασμένη ποικιλία και γι' αυτό το λόγο, ο κος Τσολάκης φρόντισε να την αναπαράγει για καλλιεργητικούς και εμπορικούς σκοπούς. Αφού αποδείχθηκε εμπορικώς επιτυχημένη ποικιλία, μιας και ωριμάζε σε μια χρονική στιγμή που απουσίαζε από την αγορά κάποια αξιόλογη ποικιλία, διαδόθηκε αρκετά στην ευρύτερη περιοχή.

Επειδή όμως δεν υπήρχε καταγεγραμμένη ως "Τσολακέικο" στους επίσημους καταλόγους της εποχής, καταγράφονταν ως *Larisa*, γνωστή ποικιλία η οποία ωριμάζει περίπου την ίδια περίοδο. Αυτό γινόταν για διάφορους λόγους εμπορίας και για απαιτήσεις αποζημιώσεων από τον ΕΛ.Γ.Α., συνήθως για λόγους καταστροφής της παραγωγής από ακραία καιρικά φαινόμενα. Φυσικά αυτό δεν ισχύει, όχι μόνο για λόγους διαφορών της εμφάνισης των χαρακτηριστικών των δύο ποικιλιών, αλλά και για λόγους απομόνωσης και σύγκρισης του γενετικού υλικού των δύο ποικιλιών, που προέβη το Τμήμα Φυλλοβόλων Οπωροφόρων Δένδρων Νάουσας του Ινστιτούτου Γενετικής Βελτίωσης και Φυτογενετικών Πόρων, σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Εφαρμοσμένων Βιοεπιστημών του Ε.Κ.Ε.Τ.Α., όπου εξήχθη το συμπέρασμα ότι πρόκειται για δύο σαφώς διαφορετικές γενετικές ποικιλίες.

2

2α

Ικνυλάτση / χαρακτηρισμός ποικιλίας: Είναι τυχαίο σπορόφυτο προερχόμενο από αγριοκερασιά του όρους Βόρας, που διαμόρφωσε χαρακτηριστικά ποικιλίας.

Κύρια χαρακτηριστικά: Πρόκειται περί ζωηρής, παραγωγικής, τραγανής έως ημιτραγανής, μεγαλόκαρπης ποικιλίας (10,4 g κατά μέσο όρο από αξιολογήσεις του Τ.Φ.Ο.Δ.Ν.). Το δέντρο μπαίνει γρήγορα στην παραγωγή και εκβλαστάνει εύκολα πλάγια βλάστηση, γεγονός θετικό για την καλλιέργειά του σε μονόκλωνη διαμόρφωση. Ωριμάζει σε μια πολύ ενδιαφέρουσα μεσοπρώιμη περίοδο για την κερασοκαλλιέργεια, όπου δεν υπάρχουν πολλές αξιόλογες ποικιλίες. Έχει τρομερές αντοχές στην αποθήκευση στους ψυκτικούς χώρους, γεγονός που την καθιστά πολύ ελκυστική για τους εμπόρους. Το κύριο γευστικό χαρακτηριστικό του καρπού είναι η γλυκόξινη γεύση του, που βρίσκει τρομερή απήχηση στο καταναλωτικό κοινό αυτών των γευστικών προτιμήσεων (αποκαλείται πολλές φορές και πρώιμο Μπακιρ-

τζέικο) και τον καθιστά καλή επιλογή για εξαγωγή στις αγορές της Κεντρικής Ευρώπης.

Καλλιεργητική αξία / Εξάπλωση: Η ποικιλία εξαπλώθηκε ραγδαία, ιδιαίτερα τις δεκαετίες του 1990, 2000 και 2010, στην ορεινή Αλμωπία κατ' αρχάς και σε άλλες περιοχές της Πέλλας και Ημαθίας αργότερα. Σήμερα συνεχίζει να έχει μία δυναμική φυτεύσεων, πιο ισορροπημένη όμως σε σχέση με παλαιότερα, λόγω του ότι συγκομίζεται στην κόκκινη απόχρωση του καρπού (όταν αφαιρεθεί να πάρει πιο σκούρο κόκκινο χρωματισμό, μαλακώνει) και επειδή το εργατικό προσωπικό πλέον σπανίζει, οι παραγωγοί εγκαθιστούν τέτοια πυκνότητα φύτευσης ώστε να προλαβαίνουν την συγκομιδή μέσα σε στενά περιθώρια χρόνου. Έχει φανατικό κοινό σε μια μερίδα παραγωγών, λόγω της εξαιρετικής εποχής ωρίμανσής της, σε αρκετούς ιδιώτες εμπόρους οπωροκηπευτικών, λόγω της εξαιρετικής ανταπόκρισής της στη συντήρηση σε ψυκτικούς θαλάμους, καθώς και σε μερίδα καταναλωτών που επιζητούν τέτοιου είδους ιδιαίτερες γεύσεις. Πρόκειται για την πιο εμπορική ποικιλία αυτή τη στιγμή, σε σύγκριση με τις άλλες παρουσιαζόμενες σε αυτό το πόνημα.

2β

Εικ. 2: Χρήστος Τσολάκης (γεν. 1946) αριστερά, με τον συγγραφέα του άρθρου. **Εικ. 2α, 2β:** Καρποί ποικιλίας Τσολακέικο.

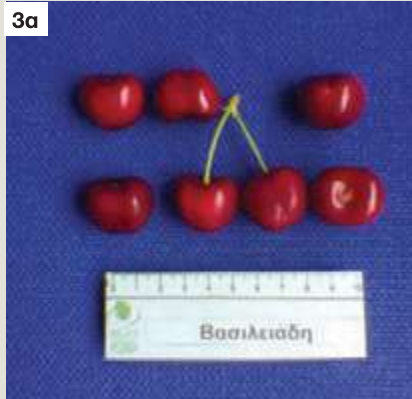
3. Ποικιλίες προερχόμενες από την Π.Ε. Ημαθίας

3.1. Βασιλειάδη

Η ποικιλία οφείλει το όνομά της στον αγρότη από το Ροδοχώρι Ημαθίας κ. Παναγιώτη Βασιλειάδη, ο οποίος την επισήμανε τυχαία σε ιδιόκτητο αγρό του (Εικ. 3).

Ιστορικό: Τη δεκαετία του 1980, ο ιδιώτης κερασοκαλλιεργητής Παναγιώτης Βασιλειάδης σε οπωρώνα του στην περιοχή Πριόνια στο Ροδοχώρι Νάουσας, επισήμανε μία ιδιαίτερη παραφυάδα από υποκείμενο σπορόφυτο αγριοκερασιάς, από δέντρο στο οποίο ήταν εμβολιασμένη η ποικιλία Τραγανά Εδέσσης. Θα πρέπει να σημειωθεί σ' αυτό το σημείο, ότι τότε αποτελούσε συνήθη τακτική στην περιοχή Ροδοχωριού, να αφήνονται να αναπτυχθούν αρκετά οι παραφυάδες από τα υποκείμενα σπορόφυτα αγριοκερασιάς, για λόγους υποβοήθησης της επικονίασης, μιας και τα άνθη αγριοκερασιάς επικονιάζουν καλά όλες τις ποικιλίες με τις οποίες συνανθίζουν.

Παρατηρήθηκε λοιπόν ότι μια τέτοια παραφυάδα παρήγαγε πρωιμότερα ισάξιους, αν όχι καλύτερους, καρπούς από την υπερκείμενη καλλιεργούμενη εμβολιασμένη ποικιλία και γι' αυτό το λόγο, ο κος Βασιλειάδης φρόντισε να την αναπαράγει για καλλιεργητικούς και εμπορικούς σκοπούς. Αφού αποδείχτηκε εμπορικής επιτυχημένη ποικιλία, μιας και ωρίμαζε αρκετά νωρίτερα από την κύρια καλλιεργούμενη εμπορική ποικιλία της εποχής Τραγανά Εδέσσης, διαδόθηκε αρκετά στην ευρύτερη περιοχή.

Εικ. 3: Παναγιώτης Βασιλειάδης (1926-1992). Εικ. 3α, 3β: Καρποί ποικιλίας Βασιλειάδη.

Ιχνηλάτιση / χαρακτηρισμός ποικιλίας: Είναι τυχαίο σπορόφυτο προερχόμενο από αγριοκερασιά του όρους Βέρμιο, που διαμόρφωσε χαρακτηριστικά ποικιλίας.

Κύρια χαρακτηριστικά: Πρόκειται περί ζωηρής, σταθερά παραγωγικής, ημιτραγανής, μεγαλόκαρπης ποικιλίας (9,0 g κατά μέσο όρο από αξιολογήσεις του Τ.Φ.Ο.Δ.Ν.). Ωριμάζει μεσοόψιμα, γεγονός που εκείνη την εποχή κάλυπτε ένα εμπορικό κενό στη διακίνηση κερασιών των όψιμων ορεινών περιοχών. Σημαντικό ρόλο στην καθιέρωση της ποικιλίας έπαιξε και η ισχυρή πρόσφυση του ποδίσκου στον καρπό, σε αντίθεση με αυτόν της Τραγανά Εδέσσης που αποσπάται εύκολα. Το κύριο γευστικό χαρακτηριστικό του καρπού είναι η υπόγλυκη γεύση του και η ροζ χρώματος σάρκα του.

Καλλιεργητική αξία / Εξάπλωση: Η ποικιλία εξαπλώθηκε αρκετά τις δεκαετίες του 1980 και 1990, στην ορεινή Ημαθία κατ' αρχάς και σε περιοχές της Πέλλας αργότερα. Σήμερα όμως δεν έχει δυναμική φυτεύσεων και έχει συρρικνωθεί καλλιεργητικά λόγω προβλημάτων μαλακώματος του καρπού που εμφανίζει (είναι άλλωστε και ημιτραγανή), προβλήματα μωλωπισμών του καρπού από τυχόν ανέμους, καθώς και την όχι και πολύ καλή ικανότητα συντήρησης σε ψυκτικούς θαλάμους.

Ροδοχώρι Ημαθίας

4.1 Λεμονιόδη.

Η ποικιλία οφείλει το όνομά της στον αγρότη από το Ροδοχώρι Ημαθίας κ. Ιωάννη Λεμονιόδη, στον ιδιόκτητο αγρό του οποίου εμβολιάστηκε το πρωταρχικό πολλαπλασιαστικό υλικό της ποικιλίας (Εικ. 4).

Ιστορικό: Τη δεκαετία του 1970, ο ιδιώτης κερασοκαλλιεργητής Ιωάννης Λεμονιόδης σε οπωρώνα του στο Ροδοχώρι Νάουσας, εμβολίασε δοκιμαστικά με εγκεντρισμό σε υποκείμενα αγριοκερασιάς, εμβόλια (καλέμια ή κεντράδια) γονότυπου προερχόμενου από περιοχή της Ροδόπης, όπου εντοπίστηκε με τη βοήθεια του εξάδελφού του Κωνσταντίνου Κεσίδη. Η ποικιλία εμφάνισε καρπούς υπερβολικά μεγάλου μεγέθους (αποτελούσε την πλέον μεγαλόκαρπη ποικιλία της εποχής), κάτι που φυσικά δεν άφησε ασυγκίνητο το εμπόριο και την αγορά, καθιστώντας την μια πολύ επιτυχημένη επιλογή καλλιέργειας, με αποτέλεσμα να διαδοθεί αρκετά στην ευρύτερη περιοχή.

Ισνηλάτιση / χαρακτηρισμός ποικιλίας: Η ποικιλία εντοπίστηκε στο χωριό Θάμνα Κομοτηνής της Ροδόπης, ως καλλιεργούμενο δέντρο σε ιδιόκτητο κήπο Έλληνα μουσουλμάνου κατοίκου. Ως ονομασία της ποικιλίας αναφέρθηκε ότι είναι κάποιος κλώνος της τούρκικης ποικιλίας Napoleon, που είναι αρκετά διαδεδομένη στη γείτονα χώρα. Η πληροφορία αυτή αμφισβητήθηκε από τον γεωπονικό κόσμο της χώρας μας θεωρώντας ότι αναφέρεται στην γνωστή ποικιλία Bigarreau Napoleon, ο καρπός της οποίας είναι γαλανός (ωχροέρυθρος) και ήταν ευρέως διαδεδομένη στη χώρα μας εκείνη την εποχή ως άριστος επικονιαστής των περισσότερων ποικιλιών κερασιάς. Κατόπιν έρευνάς μας όμως (σε τούρκικες πηγές και γεωπόνους) διαπιστώθηκε ότι όντως υπάρχει κόκκινη ποικιλία με το όνομα Napoleon, η οποία έχει επτά αναγνωρισμένους κλώνους

4α

4β

στην τουρκική κερασοκαλλιέργεια (με θεωρούμενο καλύτερο αυτόν της περιοχής Αφιόν Καραχισάρ). Κατόπιν αυτών, πιθανολογούμε ότι η ποικιλία Λεμονιόδη είναι κάποιος κλώνος (άγνωστο ποιος ακριβώς) της τούρκικης ποικιλίας με την επωνυμία Napoleon.

Συνώνυμες ονομασίες: Λέμον, Crom.

Κύρια χαρακτηριστικά: Πρόκειται περί ζωηρής, μεσοψίμης, ημιτραγανής, μεγαλόκαρπης ποικιλίας (11,3 g κατά μέσο όρο από αξιολογήσεις του Τ.Φ.Ο.Δ.Ν.). Εκτός από το μέγεθος, υπερτερούσε από την κύρια εμπορική ποικιλία της εποχής, την Τραγανά Εδέσσης, και στο ότι έχει ισχυρή πρόσφυση του ποδίσκου στον καρπό. Το κύριο γευστικό χαρακτηριστικό του καρπού είναι η πλούσια, ενδιάμεση έως γλυκιά γεύση του και η υψηλή περιεκτικότητά του σε χυμό.

Καλλιεργητική αξία / Εξάπλωση: Η ποικιλία εξαπλώθηκε αρκετά τις δεκαετίες του 1980 και 1990, στην ορεινή Ημαθία κατ' αρχάς και σε περιοχές της Πέλλας αργότερα. Σήμερα όμως δεν έχει δυναμική φυτεύσεων και έχει συρρικνωθεί καλλιεργητικά κυρίως λόγω προβλημάτων ασταθούς και μειωμένης καρπόδεσης που παρουσίασε. Στις συλλογές αξιολόγησης του Τ.Φ.Ο.Δ.Ν. δεν εντοπίστηκε θέμα έλλειψης κατάλληλων επικονιαστικών ποικιλιών, ως πιθανή αιτία της μειωμένης καρπόδεσης. Μπορεί να μην μπόρεσε να συνδυαστεί ικανοποιητικά με τα χρησιμοποιούμενα υποκείμενα της εποχής (κυρίως σπορόφυτα αγριοκερασιάς), μιας και στη Ροδόπη καλλιεργούνταν σε υποκείμενο σπορόφυτο μαχαλειού και δεν παρουσίαζε αντίστοιχα προβλήματα. Μειονέκτημα θεωρείται επίσης και η ημιτραγανή σάρκα του καρπού, που δεν συμβαδίζει με τις σύγχρονες απαιτήσεις του εμπορίου κερασιών.

4

Εικ. 4: Ιωάννης Λεμονιόδης (1936-2005).

Εικ. 4α,4β: Καρποί ποικιλίας Λεμονιόδη.

Ευχαριστίες / Συντελεστές Διεκπεραίωσης του πονήματος

Για τη συλλογή όλων αυτών των στοιχείων (φωτογραφιών και πληροφοριών) συνεργάστηκε πλήθος ανθρώπων, με την ανεκτίμητη συμβολή τους κατά περίπτωση, εκτός φυσικά των αρχείων του Τμήματος Φυλλοβόλων Οπωροφόρων Δένδρων Νάουσας (πρώην Ινστιτούτο Φυλλοβόλων Δένδρων), του Ινστιτούτου Γενετικής Βελτίωσης και Φυτογενετικών Πόρων, του ΕΛ.Γ.Ο. ΔΗΜΗΤΡΑ.

Έτσι, θα πρέπει να ευχαριστήσουμε για το φωτογραφικό υλικό τους: Χρήστο Μπακύρτση, Χαρούλα Σπινθηροπούλου (Γεωτεχνικό), Παναγιώτη Γεωργιάδη και Χαράλαμπο Σιαμίδη (Λυράρης). Ανεκτίμητη ήταν η δια ζώσης συνάντηση και παροχή πληροφοριών από τους συνταξιούχους πλέον εμπλεκόμενους με το θέμα: Χρήστο Τσολάκη, Χρήστο Μπακύρτση και Ιωάννη Κοσμίδη, όπως επίσης και τους νεότερους: Γεώργιο Βασιλειάδη και Χαράλαμπο Λεμονιόδη, που είχαν την κάθε ευγενική διάθεση για την παροχή βοήθειας.

Για τη συλλογή πληροφοριών και τη βοήθεια στην ιστορική έρευνα θα πρέπει να αναφερθούν οι Γεωτεχνικοί: Ευάγγελος Μάινος, Συμεών Μαρνασιδής, Παναγιώτης Ξαφάκος, Νικόλαος Κεσίδης, Αντώνιος Δημητριάδης, Ευθύμιος Τσαγκεράς και Σαλίχ Τοπάλ. ■

